

บทที่ 4

ผลของการศึกษาวิจัย

เรื่อง

ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อสถานภาพและบทบาทของสตรีมุสลิม ตามบทบัญญัติของศาสนา

คัมภีร์อัลกุรอานมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับสตรีมาก บทบัญญัติเกี่ยวกับสตรีในคัมภีร์อัลกุรอานนั้นครอบคลุมทุกด้าน นับแต่ ด้านครอบครัว การศึกษา การประกอบอาชีพ และกฎหมาย การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาต้องการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนจิตต์ภักดี ที่มีต่อสถานภาพและบทบาทของสตรีมุสลิมในด้านต่าง ๆ การที่จะสามารถศึกษาเปรียบเทียบดังกล่าวได้นั้น จำเป็นต้องทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติเกี่ยวกับสตรีด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงไร เพราะหากนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจยังไม่เพียงพอ ผลของการศึกษาวิจัยก็อาจไม่สมบูรณ์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการทราบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนโรงเรียนจิตต์ภักดีที่เกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทของสตรีตามบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอานในทุกด้าน

ผู้วิจัยได้วางแนวคำถามเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการสัมภาษณ์นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประมาณ 12 ชื่อ โดยแนวคำถามดังกล่าวเป็นการตรวจสอบว่า นักเรียนมีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องบทบัญญัติของสตรี ด้านครอบครัว การศึกษา การประกอบอาชีพ และกฎหมาย

ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับสถานภาพ และบทบาทของสตรีในด้านต่าง ๆ

การศึกษาเริ่มด้วยเรื่องการแต่งงาน นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านหลักเกณฑ์การแต่งงานตามแบบอย่างของมุสลิม กล่าวคือ เมื่อถามว่า คุณสมบัติใดของสตรีมุสลิมเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เธอมีคุณค่าในสายตาของบุรุษ หรือกล่าวโดยง่ายคือ คุณสมบัติใดที่ทำให้สตรีถูกเลือกเพื่อเป็นภรรยา นักเรียนส่วนใหญ่ตอบได้ว่า คือ การมีศาสนาของสตรี มีนักเรียนเพียง 2 คนเท่านั้นที่ตอบว่าคุณสมบัติดังกล่าวคือ ชาติตระกูล

จากคำถามที่ว่า การแต่งงานของมุสลิมเริ่มต้นด้วยการที่ผู้ชายต้องเป็นฝ่ายไปสู่ขอผู้หญิงก่อนเสมอ คำถามนี้เป็นคำถามที่นักเรียนค่อนข้างสงสัยเลย มีนักเรียนที่ตอบว่า ฝ่ายชายควรเป็นฝ่ายไปสู่ขอเสมอมากกว่านักเรียนที่ตอบว่าไม่จำเป็น แต่จำนวนของนักเรียนที่ตอบว่าไม่จำเป็นค่อนข้างสูงคือ 10 คน ทั้งนี้เนื่องจาก ตามบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอานนั้น ผู้ใหญ่ฝ่ายสตรีอาจเป็นฝ่ายติดต่อทาบทามบุรุษที่มีคุณสมบัติที่น่าพอใจได้ แต่การตกลงสู่ขอเพื่อแต่งงานนั้น ฝ่ายบุรุษต้องเป็นฝ่ายดำเนินการก่อน

เมื่อถามว่า การที่ผู้ชายมุสลิมแต่งงานกับหญิงหม้าย ตามบทบัญญัตินับว่าเป็นการสร้างกุศลเช่นเดียวกันกับที่ผู้หญิงแต่งงานกับชายหม้าย คำถามนี้เป็นอีกคำถามหนึ่งที่นักเรียนค่อนข้างสงสัยในการตอบ อย่างไรก็ตามมีนักเรียนที่ตอบว่าใช่มากกว่านักเรียนที่ตอบว่าไม่ใช่ โดยมีนักเรียนที่ตอบว่าไม่ใช่จำนวน 7 คน นักเรียนกลุ่มนี้ให้เหตุผลว่า มีวิธีอื่นที่จะช่วยหญิงหม้ายได้ เช่น การบริจาคทาน การส่งเสียเลี้ยงดูลูกของหญิงหม้าย ซึ่งเป็นการสร้างกุศลให้แก่หญิงหม้ายได้เช่นกัน นอกจากการแต่งงานกับเธอ

เมื่อถามว่าหน้าที่ของสามีคือ การหาเลี้ยงภรรยาและครอบครัว สำหรับคำถามนี้ นักเรียนทุกคนตอบว่าใช่ สามีมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญคือ เป็นผู้เลี้ยงดูภรรยาและบุตร อันเป็นหน้าที่ที่ปฏิเสธไม่ได้ของสามีทุกคน เพราะเป็นหน้าที่ที่องค์พระผู้เป็นเจ้ามอบหมายให้บุรุษโดยเฉพาะ เนื่องจากการที่มีร่างกายแข็งแรง ทนทานต่อการทำงานหนักได้มากกว่า คำถามนี้เชื่อมโยงไปสู่คำถามต่อไปคือ

หน้าที่ที่สำคัญของภรรยาได้แก่ การเลี้ยงดูลูกให้ดีที่สุด ซึ่งคำถามนี้นักเรียนทุกคนตอบว่าใช่ เนื่องจากตามบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอานนั้น บุรุษและสตรีถูกสร้างขึ้นมาให้มีลักษณะทางสรีรวิทยาแตกต่างกัน โดยบุรุษนั้นมีจำนวนกล้ามเนื้อ จำนวนเม็ดโลหิตมากกว่า เหมาะสมในการทำงานที่ใช้ร่างกาย เนื่องจากมีความแข็งแรงกว่าสตรี ขณะที่สตรีถูกสร้างให้เป็นเพศแม่ มีลักษณะทางด้านสรีระที่เอื้ออำนวยต่อการตั้งครรภ์ การคลอด และการเลี้ยงดูบุตร เป็นลักษณะที่เอื้ออำนวยเฉพาะสตรีเพศ หน้าที่ในการเลี้ยงดูลูกให้ดีที่สุด จึงสมควรเป็นของสตรีอย่างแจ่มชัด

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อถามว่า หน้าที่หลักของภรรยาอีกประการหนึ่งคือ การช่วยสามีหารายได้เพื่อจุนเจือครอบครัว มีนักเรียนส่วนน้อยคือ จำนวน 4 คนตอบว่าในสังคมปัจจุบันน่าจะเป็นเช่นนั้น เนื่องจากสามีเพียงคนเดียวอาจไม่มีความสามารถเพียงพอในการทะนุบำรุงครอบครัว ซึ่งตามหลักของศาสนาแล้ว การหารายได้จุนเจือครอบครัวของภรรยาอาจกระทำได้ ถ้าการเลี้ยงดูลูกไม่ถูกรบกวนกระเทือน ศาสนาอิสลามสนับสนุนให้ภรรยาผู้เป็นแม่ประกอบอาชีพอยู่กับบ้าน เช่น เย็บเสื้อผ้า ทำขนม หรือเปิดโรงเรียนสอนเด็กเล็กที่บ้าน เป็นต้น มากกว่าการออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน เพราะถือว่าการหารายได้จุนเจือครอบครัวไม่ใช่หน้าที่หลักของภรรยา หน้าที่หลักคือ การเลี้ยงดูบุตรและดูแลครอบครัว

ผู้วิจัยยังได้สอบถามถึง เรื่องการใช้ชีวิตร่วมกันระหว่างสามีภรรยา โดยเน้นถึงอำนาจปกครองของสามีในครอบครัว ซึ่งตามบทบัญญัติของศาสนานั้น ภรรยาคือราชินีในครอบครัว ทั้งสามีและภรรยาคือ อารมณ์ของกันและกัน อันหมายถึง ต่างฝ่ายต่างเป็นสิ่งเชิดชู ตกแต่ง และปกปิดสิ่งที่น่าละอายให้แก่กันและกัน นอกจากนี้แล้ว องค์กรผู้เป็นเจ้าของทรงกล่าวเตือนบุรุษว่า สตรีมีความอ่อนไหว และค่อนข้างสับสนทางด้านจิตใจง่ายกว่าบุรุษ ดังนั้นในการใช้ชีวิตร่วมกัน บุรุษต้องเป็นฝ่ายให้อภัยสตรีเสมอ ท่านนบีมุฮัมมัดเคยสั่งสอนชายคนหนึ่งที่มาถามท่านว่า ควรให้อภัยความผิดของภรรยาวันละกี่ครั้ง ท่านตอบว่า ให้อภัยนางวันละ 70 ครั้ง อย่างไรก็ตามมีบทบัญญัติที่อนุญาตให้สามีลงโทษภรรยาได้ 3 ขั้นตอนคือ ว่ากล่าวตักเตือน แยกที่นอน ทำยที่สุดคือ ฆีเยนตีได้ แต่ห้ามให้เกิดริ้วรอยและห้ามตบหน้าภรรยา ซึ่งผู้วิจัยได้ถามนักเรียนเกี่ยวกับบทบัญญัติเรื่องการลงโทษนี้ โดยถามขั้นตอนสุดท้ายคือ สามีสามารถฆีเยนตีภรรยาเป็นการสั่งสอนได้ ปรากฏว่ามีจำนวนนักเรียนที่ตอบว่าสามีไม่อาจฆีเยนตีภรรยาได้ มากกว่าจำนวนนักเรียนที่ตอบว่าสามารถฆีเยนตีได้ ทั้งนี้อาจ เนื่องจากเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการลงโทษที่ไม่ค่อยปรากฏให้เห็นในทางปฏิบัติ นักเรียนจึงตอบโดยอาศัยข้อมูลจากความเป็นจริงมากกว่าข้อมูลจากบทบัญญัติ

เมื่อสอบถามความรู้เรื่องการแต่งงานแล้ว ผู้วิจัยจึงสอบถามเรื่องการหย่าร้าง ตามบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอานนั้น มุสลิมสามารถหย่าร้างได้ แต่ท่านนบีมุฮัมมัดกล่าวว่า ในบรรดาสิ่งที่ถูกอนุมัติทั้งหมด ที่เลวที่สุดนั้นคือ การหย่าร้าง จากการศึกษาของผู้วิจัย นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้

ว่า การหย่าร้างเป็นสิ่งที่อนุมัติสำหรับมุสลิม แม้จะเป็นสิ่งอนุมัติที่เลวที่สุดก็ตาม มีนักเรียนเพียง 2 คนเท่านั้น ที่ตอบว่า มุสลิมไม่สามารถหย่าร้างได้ ทั้งนี้ เนื่องจาก การตีความที่ผิดพลาดจากคำกล่าวของท่านบีที่กล่าวว่า การหย่าร้างเป็นสิ่งที่เลวนั่นเอง

ในด้านของกฎหมาย ตามบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอาน สตรีมุสลิมมีสิทธิในการรับมรดกเหมือนบุรุษ แต่ได้รับในอัตราส่วนที่น้อยกว่า ด้วยเหตุผลที่สำคัญคือ สตรีมีภาระรับผิดชอบน้อยกว่าบุรุษ ดังนั้นมรดกที่ได้รับจึงเป็นสมบัติส่วนตัวของสตรี ขณะที่บุรุษมีภาระเป็นผู้เลี้ยงดู จึงต้องนำมรดกไปเลี้ยงดูมารดา ภรรยาและบุตร ไม่อาจเก็บไว้เป็นสมบัติส่วนตัวได้ ดังนั้น บุรุษจึงได้ส่วนแบ่งในมรดกมากกว่าสตรี ผู้วิจัยได้สอบถามเรื่องสิทธิในการรับมรดกนี้กับนักเรียน พบว่า นักเรียนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้อย่างกระจ่างชัด ทั้งนี้อาจเนื่องจากบทบัญญัติที่เกี่ยวกับกฎหมายของคัมภีร์อัลกุรอานเป็นบทบัญญัติที่ชัดเจน และมีความยุติธรรม ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

ด้านการศึกษา ตามทัศนะของศาสนาอิสลาม การศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด เห็นได้จากพระองค์อัลเลาะห์ทรงแบ่งมนุษย์ออกเป็น 2 พวกด้วยกัน คือ พวกที่รู้ (มีการศึกษา) กับ พวกที่ไม่รู้ (ไม่มีการศึกษา) ท่านบีมุฮัมมัดสนับสนุนให้ศึกษาหาความรู้ โดยกล่าวว่า จงไปแสวงหาความรู้ แม้ว่าความรู้นั้นจะอยู่ไกลถึงเมืองจีนก็ตาม การศึกษาหาความรู้เป็นขบวนการต่อเนื่องนับตั้งแต่ เปลถึงหลุมฝังศพ บุรุษและสตรีมุสลิมถูกบัญญัติให้ศึกษาหาความรู้ภายใต้เงื่อนไขเหมือนกัน คือ

การศึกษาหาความรู้นั้น ต้องไม่เป็นการศึกษาหาความรู้ในวิทยาการต้องห้ามของมุสลิม คือ วิชาโหราศาสตร์ และไสยศาสตร์

และ การจัดการศึกษาต้องมีการแยกเพศ หมายถึง ไม่มีการปะปนในด้านสถานที่เรียนระหว่างบุรุษกับสตรี การแยกสถานที่เรียน อาจกระทำในความหมายกว้างคือ การแยกสถาบันหรือการแยกห้อง และแม้กระทั่ง เมื่อมีเหตุสุดวิสัย สถานที่หรือสถานการณ์ไม่เอื้ออำนวยก็อาจเป็นการแยกโต๊ะเรียน

ผู้วิจัยได้สอบถามในเรื่องนี้ นักเรียนทุกคนมีความรู้ในบทบัญญัติข้อนี้เป็นอย่างดีแล้ว และชัดเจนเช่นกัน

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้สอบถามเรื่องการแต่งกายของสตรี ซึ่งนักเรียนทุกคนทราบว่า สตรีมุสลิมต้องปกปิดร่างกายให้มิดชิด ยกเว้นใบหน้าและฝ่ามือ ด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นการป้องกันสตรีจากการถูกลวนลามด้วยสายตา วาจา และการกระทำจากบุรุษ เนื่องจากร่างกายของสตรีมีส่วนต่าง ๆ ที่ดึงดูดความสนใจจากบุรุษได้มาก อันอาจนำอันตรายมาสู่ตัวสตรีได้ ทั้งนี้ การแต่งกายในแบบที่ต้องปกปิดร่างกายทุกส่วนให้มิดชิดดังกล่าว ก็เป็นเครื่องแบบบังคับสำหรับครูและนักเรียนสตรีของโรงเรียนอีกด้วย

สรุปได้ว่า การศึกษาวิจัยในเรื่องความรู้ความเข้าใจของนักเรียนโรงเรียนจิตต์ภักดีที่มีต่อบทบัญญัติที่เกี่ยวกับสตรีในด้านต่าง ๆ นั้น นักเรียนค่อนข้างมีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติทุกด้านของสตรีถูกต้อง และยังทราบสาเหตุของบทบัญญัติแต่ละบทอย่างชัดเจนถูกต้องมาก

คำถามในหมวดที่ 1 อันเป็นหมวดความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอานที่เกี่ยวกับสตรีนี้ เป็นหมวดที่ผู้วิจัยต้องการทราบข้อมูลรายละเอียดในด้านความรู้เกี่ยวกับสตรีของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบในระดับความคิดเห็นอันเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยเท่านั้น